

НЭРЭТЭЙ ТҮРЭТЭЙГӨӨР АЖАЛУУХЫН ТУЛА БҮХЫ ЮУМЭН МАНДА БИИ

**Буряад Республикын
Президент
А.В.Потановай
республикын
эрхтэдгтэ хангалга
Хүндэгэ нүхэдүүд!**

Энэ хангалга соо манай республикын Правительствын, гүрэнэй засагай зургаануудай 1999-2002 онуудай туршада шийдхэхэ эгээл шухала зарим асуудалнууд дээрэ тогтохо хүсэлэнтэйб. Мүн эдэ асуудалнуудга Республикын Арадай Хуралда эльгээһэн заншалга бэшгэ соогоо гол анхарал хандуулан байна.

Буряад ороной хүн зоний хайн байдал хангахын тула манда бүхы юумэн бии. Эгээл шухалань гэхэдэ, тодорхой газар бүхэнөөр ажал хүдэлмэрийн түлөө харюусалгатай байха, гүрэнэй засагай зургаануудай болон үйлэбэрийн хоорондох харилсаан тодо, таһаршагуй байха гэшэ шухала мүн.

Арадай Хуралда эльгээһэн бэшгэ соогоо гүрэнэй-хуули ёһоной байгууламжада, нийтэ-политическэ харилсаа холбоонуудга болон Буряадай аюулгүйн байдалыг бэхжүүлгэдэ тусгаар анхарал хандуулан байна.

Республикын гүрэнэй байгууламжа Росси гүрэнэй шэнэ засаг түрын байгуулгатай нягта холбоотой. Энээнһээ уламжалан бидэ саашадаашье удаа дараалан Россин Федерациин Үндэһэн Хууляар батадхагдаһан федеративна гол ёһонуудыг баримтаддаг байхабди.

Гэхэтэй хамта Буряад Республикын стратегическэ нөөсөнүүдыг ажахын талааа хүтэлбэрилгыг, хуули ёһонуудаар гуримшуулгыг нарижуулан хайжаруула, тэрэ тоодо эд нөөсөнүүдэй зарим янзануудыг гүрэнэй эрхэ мэдэлдэ оруула шухала болонхой.

Та бүгэдэнэй мэдэһээр, республикын экономикао һүүлэй жэлнүүдтэ хүгжэлтгүй байдалтай. Мүнөөшье болотор хүгжэлтгүй регионуудга түбэй хандаса ямар бэ гэжэ ойлгодоногүй. Илангаяа мүнэг зөөрээр дэмжэлгын талаар гэжэ онсолхо хэрэгтэй. Һүүлэй үедэ гаргашын статъянуудай ехэнхи хубинь федеральна бюджетдээ региональна бюджетүүдэй хэмжээндэ дамжуулагдана. Энэмнай ехэнхи хубидаа муниципальна зөөридэ дамжуулагдаһан гэр байрануудыг, социальна-соёлой объектуудыг тэдхэхэ гаргашанууд болон.

Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство саашадаашье федеральна албан зургаануудтай харилсаануудаа нарижуулан хайжаруула зорилго табина.

Гансашье бодото ушар шалтаганууд обществые

социальна түгшүүрилтэй байдалда оруулдаг бэшэ гэжэ эрхэтэдтэй уулзалгануудһаа, мүн тэдэнэй бэшэмэл хандалгануудһаа элринэ. Тушаалта нюурнууд хүн зоной амин шухала асуудалнуудыг шийдхэлгэдэ хайша хэрэг, албан хойроогоор хандадаг, удаанаар, нобшоор шийдхэдэг гэжэ тэдэ гомдол барина. Минии нэрэ дээрэ ороһон хандалгануудай диелэнхи хубинь нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн албан зургаануудай сэхэ шийдхэхэ асуудалнууд байна. Энэнь юу гэршэлнэб гэхэдэ, нютагай засаг нүлөөлхы туһаламжа үзүүлхэ гэжэ хүн зон найданагүй.

Хото городуудай болон аймагуудай ажаауушгадай дунда олон тоото уулзалганууд үнгэргэгдөөд байхадаа, захиргаануудай зарим гүлваанар өөһэдынгөө эрхэ түлөөлэлгэнүүдыг тодоор мэдэнэгүй гэжэ эли бодо харуулба. Имагтал тиимэһээ засагай дээдын зургаанууд нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн мэдэлэй асуудалнуудыг шийдхэнэ, тиихэдэн нютаг нютагуудай албан зургаанууд тэдэнэй эрхэ мэдэлһээ холо дээгүүр асуудалнууд тухай юрэнхы бодомжолгонуудаар һамаардагаараа ажал хээгүй байһанаа сагааруулна.

Гэхэ зуура республикын экономика ургалтын зорилго туйлахын тула нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн үүргыг, мүн хото городуудай болон аймагуудай толгойлогшонорой харюусалгыг дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Үнгэрһэн хаһада, 1997 ондо, экономика болон социальна халбарие хүтэлбэрилгын онсо байдал минии тогтооһоной ашаар бидэ тодорхой хайн дүнгүүдыг туйлаабди. Гэбэшье 1998 оной августын 17-ной үйлэ хэрэгүүд республикын Правительствын энээнһээ урдахы туйлалтануудыг, хүсэл оролдолгонуудыг дэмы халгаага. Экономикын бүхы халбаринуудай хоорондоо тоосолгын болон финансова байдал доройтоо. Энээнһээ боложо, социальна асуудалнууд орёо хүшэрөөр шийдхэгдэнэ. Ажахын комплексдо хэдэн үеын туршада байгуулгын талаар тааралдуулан зохилдуулагдаагүй дутуу дундануудһаа, мүн экономика политикада гаргагдаһан дутагдалнуудһаа иимэ байдал ушараа.

Республикын Правительство, гүрэнэй засагай болон нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай урда орёо хүшэр мүнөөнэй байдалһаа гараха хэмжээнүүдыг яаралтайгаар бөөдүүлхэ, 1999 ондо тогтонжолго туйлаха, харин 2000 онһоо экономика

талаар хэргэн хүгжэлгын гуримаар хүдэлмэри ябуулаха, хүн зоной мүнэг зөөрийн олзо дээшэлүүлхэ, үгырэлгэ ядаралгын хэмжээ доошолуулаха эрилтэ табина.

Энэ хүдэлмэриг үндэһэлэн ябуулгын тула республикын Правительство шухала документ абаһан байна. Энэмнай хадаа 1999-2002 онуудга бөөдүүлхэ Буряад Республикын Правительствын ажал ябуулгын Програма болон.

Энэнтэй дашарамдуулан, Арадай Хуралай, Правительствын, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай урда тус Програмыг шадаал һаа гүйсэдөөр бөөдүүлхэ зорилго табинаб.

Удаан болзорой зорилгонуудыг бөөдүүлгэһээ уламжалан, Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай хүдэлмэрийн булюу анхарал хандуулагдаха удаадахи гол шэглэлнүүд онсо илгаруулагдаба:

Нэгэдэхинь. Түбхын түрүүндэ промышленностин хэрэг ябуулгыг эдэбхижүүлхэ хэрэгтэй. Экономическа тогтууритай ургалтын гол эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн хэн тулань ерээдүүдэ ашаг олзотой, эрилтэ ехэтэй, эрдэмэй шэнэ туйлалтануудга үндэһэлэн ябуулаха халбаринуудыг хүгжөөлгэдэ булюу анхарал хандуулахаар багсаамжалагдана.

Технологи хайта, эрдэмэй туйлалтануудга үндэһэлэн үйлэбэрийнүүдэ - энэмнай Буряадай ерээдүй, дэлхэйн дэлгүүрнүүдтэ гараха түхюур болон. Бидэ экономика хүгжөөлгын эдэ булюу талануудыг дэмжэдэг байгаабди, дэмжэхэшьебди.

Гадна нютаг оронойнгоо эд бараа үйлэбэрилгын ашаг туһыг хамгаала бүхы хэмжээнүүдыг абаха шухала. Тэрэшэлэн ажахы эрхилдэг субъектнүүдэй диелэнхи хубинь хайнаар хүдэлхын тула хүтэлбэрилгын бүхы шатын албан зургаанууд бүхы оролдолгонуудаа гаргаха ёһотой. Хэрбээ ажахын субъектнүүдэй хэрэг байдалда хайн хубилалта болобол, бюджетшье олзо оршотой байха, социальна асуудалнуудшье шийдхэгдэхэ байна.

Гүрэнэй засагай зургаанууд инвестици элсүүлгээр хүдэлмэри эдэбхижүүлхэ ёһотой. Тэрэшэлэн үйлэбэрийн үндэһэ һуури хүгжөөхын, хэмжээн дээшэлүүлгын тула эд бараа үйлэбэрилгэншье өөһэдөө эхэ оролдохо гэжэ найданабди. Үйлэбэрийн тодорхой байдалһаань уламжалан, тэдээндэ налогой хүнгэлэлтэнүүдыг абаха эрхэ олгодохо, харин энээн тушаа шийдхэбэрийнүүдыг Правительство абаха бай-

на. Удаань гүрэнэй ба предпритийн хоорондын ашаг туһа хангагдаад байбал, энэнь тусхай хэлсээгээр батадхагдаха болон.

Хоёрдохинь. Саашадаа ашаг олзотой зөөрийн эзэниг бүрилдүүлхэ зорилготойгоор хубилалтанууд хэдэхэ юм. Хүдэлсэгүй зөөриг хүтэлбэрилхэ концепци абаха шухала. Тиыхын тула энэ талаар харилсаануудыг гуримшуулгыг хангаха нормативна хуули ёһоной документнүүдтэ үндэһэлхэ хэрэгтэй. 1999 онһоо эхилжэ, хүдэлсэгүй зөөрийн дэлгүүр байгуулгын тула зөөрийн объектнүүдэй тоо бүридхэл гүйсэдөөр үнгэргэхэ шухала (барилганууд, газарай нөөсэ баялинууд, газар, ой модон, байгаагийн бусад объектууд).

Гүрэнэй предпритийнүүдэй ажал ябуулгыг хүтэлбэрилгыг ба хиналгыг гуримшуула шухала. Ашаг олзотой үйлэбэрийнүүдыг болон цехүүдыг худалдаа наймаанда табиха шухала. Хэрбээ иимэ юумэнэй аргагүй һаа, абтаһан бизнес түсэбүүдыг дүүргэхэ эрилтэтэйгээр эд зөөри найдамтай управленидэ дамжуулжа үгэхэ хэлсээ предпритийнүүдыг дэлгүүртай батадхаха хэрэгтэй.

Гурбадахинь. Инвестици элсүүлгыг эдэбхижүүлхэ шухала. Һүүлэй жэлнүүдтэ инвестиционно ажал ябуулгын доошолһон эрхэ байдалда экономика хэрэг ябуулганууд үүдхэгдээ. Предпритийнүүдыг үмсэлһэнэй, мүн үнэтэ саарһануудыг худалдаһанай ба гадаадын инвестицинүүдыг һомолһоной ашаар энэ хэрэг байдал хайжаруула арга боломжо хэрэглэжэ шадаагүйбди.

Дүрбэдэхинь. Экономическа политикын гол зорилгонуудай нэгэн хадаа агропромышленна комплекс шэнэдхэн хубилгалга болон. Энээнһээ урид бүхы колхоз болон совхозуудга туһалха гэжэ оролдог байгаабди. Саашадаа эзэниг үргэлжэлүүлхэ аргагүйбди.

Мүнөө үедэ хүдөө нютагта - зөөрийн түхэлһөө дулдыдангүйгөөр хүдөөгэй ажалшадта ашаг үрэтэй ажалай эрхэ байдал байгуулаха, хүдэлжэ шадаха зондо, ашаг олзотой ажахынүүдга туһалха зорилго табигдана.

Табадахинь. Дэлгүүрэй эрхэ байдалда экономикадо болон социальна халбарид

гүрэнэй талааа нүлөөн гол шухала ээбсэг хайн мүнэг зөөри болон.

Налогүүд хэр сугалгаданб гэжэ шалгалтайгай үндэһэ баримтанууд хүнгэлэлтэнүүдыг олголт доошолууланай, гар дэргэ байһан мүнэг зөөрийн эрьсын хойноһоо хиналгангадханай ашаар олоршын үндэһэ һууриг бэхижүүлхэ хэрэг дээрэ Правительство хүдэлмэриг болон.

Зургаадахинь. Республикын экономика тогтоно жоруулгын ба тэрэн ургалта туйлалгын эрхэ нүхэсэл - регион хоорондын болон гадаадын экономика холбоонууд хүгжөөлгэ ба бэхижүүлхэ мүн.

Гадаадын экономика ажал ябуулгыг ашаг үрэтэйгөөр эрхилхын тул хэдэн хубилалтануудыг бөөдүүлхэ шухала: улас хоорондын стандартнууд үндэһөөр продукцияг шарай хойноһоо хиналгангадханай бөөдүүлгэ ба тэдээн сертификац олголо.

Долоодохинь. Хүтэлбэрийн шанар дээшэлүүлхэ социальна-экономическэ хэрэгүүдыг гүрэнэй талаа гуримшуулгыг шадагдалгада республикын социальна-экономическэ хүгжөөлгыг гүрэнэй талаа уридшалан тодорхойлон багсаамжалага гурүүргэ дүүргэхэ ёһотой. Республикын экономика болон социальна халбарин хүтэлбэрилгэдэ тэрэ өм үүрэгтэй.

Манай республика найдамтайгаар хүгжэхэ байһан хандань маргалтагын хэрбээ хүн зоной эрилтэ үргэлжэ ханалаа табиха дотоодын зүрилдөөнүүдыг ушаруулаагүй һаа, хүсэлһэн зорилгоноо туйлаажа шадахабди. Буряад Республикыг Росси гүрэнэй бүридэлдэ шэнээр байгуулаха хүшэр зорилго урдамтай табигдана. Энэ замдамын орёо хүшэр шалгалтанууд бэрхэшээлнүүд хүлээнэ. Гэбэшье бидэ ажалшад бэрхэ олон үндэһэ яһаганһаа бүридэһэн арад зондэ этигэнэбди. Буряадай баян түүхэтэ ёһо заншаланууд хүсэшадал олонобди, асуури Росси гүрэнэй дэмжэлгэ хүсэтэйбди.

Эрэхээ байһан зуун манай нютаг ороной хуули халбарха зуун жэл болохо гэжэ бата этигэнэб!

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАНОВ

Бу
Буряад Р
рхэтэ байда
республикы
талаар аюул
экономика
хэмгаалхын
1. Буряа
инвестирст
- 1999 он
Борони бол
акционууд
Байон ра
шалгалтайга
ургаж
ашаглагша
фрактурга,
шалгалтайга
мунда, жэж
модо зөөж
2. Ой
олзобори
нөөсөнүү
хадагалалт
Турим бата
3. Худа
(Г.М.Берби
продукции
БУ
РЕСП
ПРЕЗИ
ЗА
Б У Р
РЕСПУ
МҮНГЭ
БОЛОН
ДЭЛГҮ
Х О Х И
Э Р Х Э
ХҮСЭЛ
ТҮЛБЭ
ТҮЛЭХ
НИКТИ
ХАРГА
СО
БУ
ХУБ
Т
Иигэж
1. Бур
лыкын Пр
оной по
263-дах
баталаг
залгын
бүридэл
Республ
дэлевств
орлогц
мипист
товые
Советэй
Арадай
социал
талаар
түрүүлэ
пиньне
оруула
довые, Г
бүридэл
2. Т
табига
хүсэндэ
Буря
Улаа
Пра
Бай
1999
№ 5

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
ПРЕЗИДЕНТЫН

ЗАРЛИГУУД

МОДО БЭЛЭДХЭЛГЭ, МОДО ЗӨӨЛГЫЕ ГУРИМШУУЛХА ТУХАЙ

Буряад Республикын байгаали ашаглалгын онсо
модон байдлыг хараада абан, ой модо ашаглалгын,
экологийн модон соо түймэрэй болон экологийн
модон аюулгүйн дүримүүдэ сахиын, республикын
экономическа, экологическа аша туһануудыг
хамгаалгын тула иигэжэ тогтооноб:

1. Буряад Республикын Ой модоной ажахын
министерствэдэ (А.Д.Голоушкин):

1999 ондо болон удаахи жэлүүдтэ арцдын,
богони болзрто ашаглалгын гуримаар, ой модоной
аукционуудай дүнгүүдээр модо үгэлгын хэмжээнүүдыг
район районуудаар, ой модо ашаглагшадые
заалгатайгаар тодорхойлох:

ургажа байһан модо худалдахадаа, ой модо
ашаглагшад зүбшөөһэн документүүдэй (ордер, счет-
фактура, модо отололгын билет) тоо хэмжээнь
заалгатайгаар, үйлэбэридэ хэрэглэгдэдэг модые бүдүүг,
дунда, жэжэ, түлсэн гэжэ хубаарилгатайгаар байхада,
модо зөөжэ абаашалгыг зүбшөөх.

2. Ой модоной хуули ёһо хазагайруулан
олзоборилогдоһон модо, ой модоной бусад
нөөсөнүүдыг хуряан абалгын, бүридхэлгын,
хадагалалгын, худалдалгын талаар эндэ хабсаргадан
турим баталха.

3. Худалдаа наймаанай-промышленна палатада
(Г.М.Бербидаев) экспортдэ гаргагдааг модоной
продукциин үүсэл гаралай, шапарай, тоо хэмжээнэй,
үнэ сэнгэй экспертизэ сэнгэлтэ хэхэ.

ВСЖД-гэй Улаан-Үдын түлөөлэгэтэ эмхидэ
(А.С.Коренев), ВСЖД-гэй Северобайкальскын ангида
(Е.А.Королев) модо ашаглагшад Буряад Республикын
худалдаа наймаанай-промышленна палатын
тодорхойлолын, Буряад Республикын Ой модоной
ажахын министрствэдэ (Ой модо хангалгын түбһөө)
гарал үүсэл тухай справкын болон ой модоной
патологиин тодорхойлолын байгаа ушартал ой модоной
продукци республикаһаа гадуур гаргахын тула ашаха.

4. Буряад Республикын Ой модоной ажахын
министерствэдэ (А.Д.Голоушкин), Буряад Республикын
Худалдаа наймаанай-промышленна палатада
(Г.М.Бербидаев), Буряадай тамуужанда (Г.В.Епифанцев)
модоной талаар мэдээсэлүүдээр андалдалгын гурим
тогтоох.

5. Буряад Республикын Ой модоной ажахын
министерствэдэ (А.Д.Голоушкин) отололгын бүхы япза
түхэлүүдээр юридическэ болон физическэ шuurуудта
модо худалдалгын талаар квартал бүрийн мэдээсэл Буряад
Республикын Правительствата (В.В.Перелаяев)
дамжуулжа байха.

6. Модо бэлэдхэлгын, зөөлгын хойноһоо хинаха
талаар саг үргэлжын координационнo совет
(хабсаргадана) байгуулха.

7. Модо бэлэдхэлгын, зөөлгын хойноһоо хинаха
талаар саг үргэлжын координационнo советүүдыг

байгуулха гэжэ республикын районуудай шотагай
өөһэдэн хүтэлбэрийн толгойлогшонорто дурадхаха.

8. Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй
министерствэдэ (И.И.Калашников), Россия
транспортн инспекциин Буряадай ангида
(В.И.Баранов) модоной продукци зөөлгын шалгалта
ангинуудай хүдэлмэрийн гуримаар, мүн саг зуурын
нүүдэл бүлэгүүдэй бүрдэдэ бэсүүлхэ.

Элирүүлэгдэһэн хазагайрууланууд тухай хүсэндөө
байһан хуулитай зохилдуулан хэмжээнүүдыг абахын
тула ой модоной ажахын болон налогой инспекциин
зургаануудта дары мэдээсэхэ.

9. «Ой модоной продукци экспортдэ гаргалгыг
гуримшуулха тухай» Буряад Республикын
Президентын 1998 оной апрелин 27-ной 93-дахы
Зарлигыг хүсээ буураһан дээрэ тоолох.

10. Тус Зарлиг гүйсэдхэлгын хойноһоо хиналта
Буряад Республикын Президентын Хиналтын
управленидэ (Н.М.Белоколов) даалгаха.

11. Тус Зарлиг хэблэдэ толилогдоһон саһаа
хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ
Улаан-Үдэ
Правительствын байшан
1999 оной январин 13
№15.

Буряад Республикын Президентын 1999 оной январин 13- най 15-дахы Зарлигаар баталагдаа

ОЙ МОДОНОЙ ХУУЛИ ЁһО ХАЗАГАЙРУУЛАН ОЛЗОБОРИЛОГДОҢОН МОДО, ОЙ МОДОНОЙ БУСАД НӨӨСЭНҮҮДЫЕ ХУРЯАН АБАЛГЫН, БҮРИДХЭЛГЫН, ХАДАГАЛАЛГЫН, ХУДАЛДАЛГЫН ГУРИМ

1. Ой модоной сан жасада хуули
бусаар (модо отолхо биледгүйгөөр,
счет-фактурагүйгөөр, ордергүйгөөр)
олзоборилогдоһон модон, дабирхай
(живица), ой модоной хоёрдохы
шатнын нөөсөнүүд, ой модо
ашаглалгын хамнабарита
продуктууд, тэрэ тоодо ой модоной
сан жасын учестогыг ашаглалгын
эрхэ болон модо отолхо билет саг
зуураар зогсоохо гү, али болоулла
тухай шидхэбэрийн абтаһанай
нүүдээр модо ашаглагшад
бэлэдхэһэн аад, тогтоогдоһон
болзорой гүйсэхэдэ зөөжэ
абаашагдааг модон, ой модоной
бусад нөөсөнүүд ой модоной ажахы
хүтэлбэрийн зургаануудаар
хуряан абтажа, тэдэнэй
захирагдаа түлөөлэгүйгөөр үгтэжэ,
ой модоной ажахыг хүтэлбэрийн
зургаануудаар дэлгүүрэй хинээ
доогуур бэшэ сэнгүүдээр
худалдагдааг.

2. Худалдааһаа ороһон мүнгэ
зөөри нигэжэ хубаарилгана гэбэл:
*50% - шотагай бюджетдэ;
*50% - ой модоной ажахыг
хүтэлбэрийн зургаануудай тусхай
дугаарнуудта ой модоной ажахыг
эрхилэлгын хэрэглэмжэдэ
нэглүүлэгдэжэ, бюджетдэй мүнгэ
зөөритэй адлидхагдааг.

3. Ой модоной сан жаса дотор
олзоборилогдоһон, транспорттаар
зөөлгэгдэжэ байһан модон, ой

модоной бусад нөөсөнүүд хадаа
зүбшөөһэн документүүдэй үгы гү,
али буруугаар бүридүүлэгдэһэн
ушарта хадагалалгын тусхай
газарнуудта нэглүүлэгдэдэг.

4. Буряад Республикада хуули
бусаар олзоборилогдоһон модоной
материалуудыг хуряан абалга, тус
Зарлигтай зохилдуулан, Буряад
Республикын Ой модоной ажахын
министерствэдэ, Буряад
Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй
министерствэдэ, Россия
транспортна инспекциин
Буряадай ангида, Налогой
полициин Федеральна албанай
Буряад Республикадахи
управленидэ даалгагдааг.

5. Хуряан абтаһан модоной
материалуудыг хадагалха газар -
предприятиин Ой модоной ажахын
министерство тодорхойлодог.

Саг зуураар хадагалха газарай
эзэн - предприятиин шотагай
өөһэдэн хүтэлбэрийн
толгойлогшонорто тодорхойлодог.

6. Хадагалалгын газарай эзэн -
предприятиин хуряан абтаһан модо, ой
модоной бусад нөөсөнүүдыг,
олзобориалгын зэбсэг
хэрэгсэлнүүдыг, транспортн
хэрэгсэлнүүдыг буулгадаг,
хадагалдаг.

Хуряан абтаһан модо, ой модоной
бусад нөөсөнүүдыг хадагалха
болзор - 10 үдэр хүртээр.

7. Модоной эзэн гү, али эзэнэй
түлөөлэгшэ хуряажа абтаһан зургаанда
дугаһан данса саархануудыг 10 үдэрэй
хугасаада дамжуулха хэмжээнүүдыг
абадаг.

8. Модо, ой модоной бусад
нөөсөнүүдыг хуряажа абтаһан зургаан
счет-фактура, модо отолхо билет, ордер
хүртэн дамжуулхадань, эдэ саарһа
дансануудыг шалгаһанай нүүлээр
модо, ой модоной бусад нөөсөнүүдыг
эзэндэн бусааха зүбшөөл үгэдэг. Модо
отолхо билет, счет-фактура, ордер
хүртэн дамжуулаагүй ушарта модон
хуряан абтадаг. Модо, ой модоной
бусад нөөсөнүүдыг бусаахадань,
эзэниниш ашалга, буулгалгын
хүдэлмэритэй, хадагалалгатай
холбоотой гаргашануудыг
хадагалалгын тусхай газарай эзэн -
предприятида хүсэлдүүлдэг.

9. Тус Гуримай 3-дахы пунктда
заалгадан модо, ой модоной бусад
нөөсөнүүдыг худалдааһаа ороһон
мүнгэ зөөри нигэжэ хубаарилгадаг:
*30% - хуряан абтаһан модо, ой модоной
бусад нөөсөнүүдыг хадагалдаг тусхай
газарай эзэн - предприятида
(бюджетдэй предприяти, эмхи
зургаануудта энэ мүнгэ зөөри
бюджетдэй мүнгэ зөөритэй
адлидхагдааг);

*30% - дотоодын хэрэгүүдэй таһагта;
30% - шотагай бюджетдэ;
10% - хуряан абтаһан зургаанда.

Буряад Республикын Президентын 1999 оной январин 13- най 15-дахы Зарлигта хабсаргадана

МОДО БЭЛЭДХЭЛГЫН, ЗӨӨЛГЫН ХОЙНОҢОО ХИНАЛТА БЭЛЭҮҮЛХЭ КООРДИНАЦИОННО СОВЕДЭЙ БҮРИДЭЛ

1. Агалов В.К. - Буряад
Республикын Правительствын
Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо,
комиссиин түрүүлэгшэ.

2. Добровенский Ю.П. -
промышленностиин, энергетикын,
транспортн министрэй орлогшо,
комиссиин түрүүлэгшын орлогшо.

3. Ткачев С.Ф. - Буряад
Республикын ой модоной ажахын
министрэй орлогшо, комиссиин
түрүүлэгшын орлогшо.

4. Гребенников А.Г. - Буряад
Республикын экономикын болон
гадаадын харилсаануудай министрэй
орлогшо.

5. Кочергин К.К. - Россия
транспортна инспекциин
Буряадай республиканска ангиин
хүтэлбэрийн орлогшо.

6. Цымбалюк А.П. - Загарайн
районной шотагай өөһэдэн
хүтэлбэрийн толгойлогшо.

7. Доржиев Ц.Э. - Яруунын
районной шотагай өөһэдэн
хүтэлбэрийн толгойлогшо.

8. Цыреторов С.Ц. - Хэжэнгын
районной шотагай өөһэдэн
хүтэлбэрийн толгойлогшо.

9. Антонов Н.М. -
Прибайкалийн районной шотагай
өөһэдэн хүтэлбэрийн толгойлогшо.

10. Непкин Г.Г. - экономическа
гэмтэ ябадануудтай тэмсэлэй талаар
МВД-гэй таһагай даргын орлогшо.

11. Далбанов В.В. - МВД-гэй
ГИБДД-гэй таһагай даргын орлогшо.

12. Гейдебрехт В.О. -
«Селенгинский ЦКК» ОАО-гой
президент, Буряад Республикын
Арадай Хуралай депутат
(зүбшөөлөөр).

13. Дандаров Б.Г.
Промышленностиин, энергетикын,
транспортн министрствын таһагай
даргын орлогшо, комиссиин
секретарь.

БЮДЖЕДУУДЫЕ КАЗНАЧЕЙСТВЫН ГУРИМААР ГҮЙСЭДХЭЛГЭДЭ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Республикын сан
жасын тогтууритай
байлгыг дэсхэлүүлхын,
бюджетдэй мүнгэ зөөрийн
ябасыг зүбөөр болог ашаг
үрлэйтгөөр хүтэлбэрийн
нэглүүлхын, бюджетдэй
һомоологонуудыг
зорилгоор ашаглалгын
хойноһоо хиналта
шангадхын, респу-
бликын бюджетдэ олзо
оршонуудыг шууд
дамжуулгыг хангахын,
бюджетдээр хараалагдан
хэмжээ ябуулануудыг саг
соонь мүнгөөр хангахын
тула иигэжэ тогтооноб:

1. Буряад Республикын
Финансын министрствын
бүридэдэ Республиканска
казначействын управлени
байгуулжа, бюджетдэй
мүнгэ зөөриг
хүтэлбэрийнхэ үүргэ
тэрэндэ даалгаха.

2. Буряад Республикын
Финансын министрствэдэ
(Налетов А.Ю.) 1999 оной
февралын 20 хүртээр
республиканска болон
шотагай бюджетүүдыг
казначействын гуримаар
гүйсэдхэлгэдэ оруулха
талаар хэмжээ
ябуулануудыг зохёох.

3. Республиканска
болон шотагай бюдже-
дүүдыг казначействын
гуримаар гүйсэдхэлгэдэ
шолжон оруулха ябадал
шата шатаар, баталагдан
хэмжээ ябуулануудай
түсбөөр хараалагдан
саг болзрто, зохио
гуримаар бэсүүлдэгдэг.

4. Тус Зарлиг гүйсэд-
хэлгын хойноһоо хиналта
Буряад Республикын
Правительствын
Түрүүлэгшын орлогшо -
Финансын министр
А.Ю.Налетовго даалгаха.

5. Тус Зарлиг хэблэдэ
толилогдоһон саһаа
хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын
Президент
А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото,
Правительствын
байшан
1999 оной январин 15
№19

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГ

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН МҮНГЭН САНГАЙ БОЛОН ЖАСЫН ДЭЛГҮҮР ДЭЭРЭ ХОХИДОҢОН ЭРХЭТЭДТЭ ХҮСЭЛДҮҮЛХЫ ТҮЛБЭРИНҮҮДЫЕ ТҮЛЭХЭ ТАЛААР НИХТЫН-ГҮРЭНЭЙ ХАРГАЛЗАЛГЫН СОВЕДЭЙ БҮРИДЭЛ ХУВИЛГАХА ТУХАЙ

Иигэжэ тогтооноб:

1. Буряад Респуб-
ликийн Президентын 1997
оной ноябрийн 20-ной
263-дахы Зарлигаар
баталагдан харгал-
залгын Советдэй
Бүридэдэ Буряад
Республикын Прави-
тельствын Түрүүлэгшын
орлогшо-финансын
министр А.Ю.Нале-
товыг (харгалзалгын
Советдэй түрүүлэгшэ),
Арадай Хуралай
социальна политикын
талаар комитедэй
түрүүлэгшэ С.Г.Мезе-
ниныг (зүбшөөлөөр)
оруулаад, А.Н.Жиль-
цовые, Н.П.Линейцевые
бүридлөөһөн гаргаха.

2. Тус Зарлиг гар
таһан үдэрһөө
хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын
Президент
А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
Правительствын
байшан
1999 оной январин 5
№5.

ХИЛЭ ДЭЭРЭ ХҮЛГӨӨТЭЙ

Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо Владимир Константинович Агалов хилын федеральна албанай Забайкалийн региональна управлениин командуюцийн орлогшо генерал-майор Олег Станиславович Есауловтай заседанинуудай зал соо уулзалга хаяхан үнгэргэбэ.

Республикын газар дээрхи Хяагтын хилын харуулай отрядтай заставануудта шеф ёһоной туһаламжануудые үзүүлжэ байдаг хилэ шадархи аймагуудай захиргаануудай толгойлогшонор, Буряадай промышленна томо томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ уулзалгада уригдаба.

Хилын харуулай частьнуудай болон ажалша коллективүүдэй хоорондох шеф ёһоной туһаламжын мүнөө үсын шухала харилсаануудай, хүгжэлтын, мүн гүрэнэй хилэ шадархи нотагуудай хүл зониһоо бүрихэгдэнэ һайн дуранай отрядуудые байгуулжа, гүрэнэй хилэ сахилгада хабаадуулга тухай асуудалууд зүбшэгдэбэ.

Хилын харуулашад мүнөө үсын бэрхшээлүүдтэ бодото туһа хүргэхэ талаар Буряад Республикын Президент болон Правительство эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулжа байһандань баяр хүргэбэди гээд генерал-майор О.С.Есаулов үгынөө эхиндэ онсолон тэмдэглэбэ. Улаан-Удын Железнодорожно районной захиргаанда, акционернэ «Бурятмаспром», «Электросвязь»

бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон ажалша коллективүүдтэ мүн лэ баяр хүргэбэ. Хилын харуулай албанда наһанайнгаа 30 жилие зориулааб, һүүлэй үедэ манда үзэгдэнэ бэрхшээлүүд манай сэдхэл бодолые хүлгөөнэ гээд Олег Станиславович мэдүүлэбэ. Юуб гэхэдэ, хилын харуулай олон частьнууд мүнгөөр ехээр дутагдаһан ушарһаа оньһон техникэетойго түлишэгүйһөө хэрэглэхээр болёод, гүрэнэй хилэ сахилгада морин унаа үргэнөөр хэрэглэдэг болонхой гээд хөөрөбэ.

Забайкалийн хилын харуулай частьнуудта мүнөө үедэ Буряадай 546 сэрэгшэ алба гарана. Тэднэй 192-нь Хяагтын хилын харуулай отрядта тоологдоно. 1998 оной дүнгүүдээр ахалагша лейтенант Кукеевэй хүтэлбэрилдэг заставка округ соогоо эрхимлэбэ. Майор Бадамаевэй, капитан Очировай ажал хэрэгүүднэй эрхим гээд тоологдодог. Буряад оронһоо алба гаража байһан сэрэгшэд ахалагша прапорщик Дудуков, сержант Цыбенков, сэрэгшэ Рабданов болон олон нүхэдтэ

округой командованиин зүгһөө баярай тэмдэг барюулагдаһан байна.

Удаань Хяагтын хилын харуулай отрядтай начальник подполковник Олег Анатольевич Луцких үгэ абажа, мүнөөнэй байдалые хөөржэ үгэбэ. Тус отрядтай частьнууд 2 командатурада хубаарилагдаһан 12 застава болоод, Росси, Монгол оронуудай хоорондох 1275 километрэй хилэ сахижа байдаг. Энэнь Забайкалийн хилын харуулай региональна управлениин гурбанай нэгэ хувиш болонго. Федеральна бюджет гансал эдэе хоолой талаар округой сэрэгшэд болон офицернүүдтэ 1,6 миллион түхэриг үритэй болонхой. Ушар нимэһээ хилын харуулай заставанууд али болохо юумээр, гол түлэбнэй эдэе хоолой зүйлүүдээр ехээр дутадаһа. Эдэ бэрхшээлүүдтэ манай али болохо туһаламжа үзүүлэт гээд О.А.Луцких энэе уригдаһан хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаба.

Хилэ шадархи Түпхэнэй, Зэдэн, Ахын, Хяагтын аймагуудай захиргаануудай

толгойлогшонор энэ шухала асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа, хилын харуулашадта өөһэднйгөө зүгһөө шеф ёһоной туһаламжа үзүүлэхэ тухайгаа мэдүүлэбэ, сэрэгшэдые эдэе хоолой зүйлүүдээр халһанай түлөө түлөөһые гүрэнэй зүгһөө гуримшуулан найжаруула талаар зохино хэмжээнүүдые дары абаха шухала гээд онсолһон байна. Иимэ орёо байдалда үйлэбэрилһэн эдэе хоолой зүйлүүдые миингээр үгэхэ гэшэе хосорһон хэрэг гээд үгэ абаһан хүтэлбэрилэгшэ бүхэн тэмдэглэбэ. Эхэ оройнгоо хилые хёрхоор харуулажа байһан сэрэгшэдтэ туһаламжа үзүүлэхээр арсаха хүл байхагүй, зүгөөр энэ туһаламжамнай түлэгдэхэ зэргэтэй гээд онсолгодоо. Буряад орондох хилын харуулашэдые эдэе хоолоор, эд хэрэгсэлүүдээр хангаха хэрэгтэ республикын энэе хоолой болон промышленна предприятинууд эдэбхитэйгээр хабаадуулагдаха болоо.

Уулзалгын түгэхэдэ В.Агалов үгэ хэлэхэдэ,

республикын Хүдөө ажарын болон эдэе хоолой министрество, Эдэе хоолой корпораци хилын харуулашадта бодото туһаламжа үзүүлэхэ, энэ хэрэгые республикын Правительство өөрынгөө хараһаа алдангүй хичажа байха гээд пайдуулахада, дороһоо ургажа ябаа залуу үетэниие Эхэ оройдоо дуратайгаар хүмүүжүүлэхэ хэрэгтэ хилын харуулашад эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой гээд онсоллоо.

Хилын харуулашадта сар үргэлжэ туһа хүргэдэг хүдөө ажарын эдэе хоолой промышленна предприятинуудай налогые хүнгэлтэтэй болгохо асуудал зүбшэгдөө. Буряад орондох хилын харуулашэдые республикын аймагуудай, промышленна предприятинуудай зүгһөө шефтээ абалгаар Правительствоын Тогтоолой проект зүбшэгдэбэ.

Харилсаа холбоогоо сагай эрилтэдэ тааруулан хүгжөөжэ, Эхэ оройнгоо гүрэнэй хилые хёрхоор хаража байһан сэрэгшэдтэ туһаламжа үзүүлэхээр арсаха хүтэлбэрилэгшэд энэе байхагүй. Далай ХУБИТУЕВ.

Буряад Республикын Арадай Хуралда

ДУЙ ДҮРШЭЛЫНЬ ХАЛАН АБТАХА

Кемерово хотодо «Сибирское соглашение» гэнэ регионуд хоорондын нэгдэлэй ээлжээр гүша цэгдэхэ заседани үнгэргэгдөө гэжэ мэдээсээ һамди. Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо В.К.Агалов түрүүтэй хэдэн министрүүд энэ зүблөөндэ хабаадаһан байна. В.К.Агалов тэндэхэ бусажа ерэхэдэ, пресс-конференци үнгэргэжэ, энэ хөөрлөдөнэй удах шанар тухай хөөржэ үгөө һэн. Мүнөө Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо В.В.Измайлов наһамжаниуудаараа хубаадаһа.

Росси премьер-министр Е.М.Примаковтэй уулзалга ехэ һонин байгаа. Оройной правительство толгойлохо эхилһэнһээ тэрэ олоной һонирхол татана. Орондотор тохёолдоһон орёо хүшэр байдал дабагдажа, нэрэтэй түрэтэйгөөр ажаһуудаг болохобди гэжэ олон зон түрэнэй энэ тушаал эзэлһэн саһаа найдаһа...

Тэрэ зүблөөндэ үгэ хэлэхэдэ, Сибириин регионуудай Россиин экономикые һэргээн хүгжөөлгэдэ ямар үүргэ дүүргэхэ байһан тухайн тэмдэглэһэн байна. Мүнөө Сибириэ оройной

түлишын-энергетическэ нөөсөнүүдэй динамик хувиш оршоно. Шулуу нүүрхэнэй нөөсын 50 процентнй, газар - 80, нефтин - 70 процентнй Сибириин газар дайда дээрэ байна. Элшэ хүснэй болон энергетическэ нөөсөнүүдэй бүхы Сибириин оптово дэлгүүр байгуулаха, гадаадада гаргаха түххэй эдэй сэнгүүдые зүбшөжэ, эдэе хоолой оптово дэлгүүр бүридүүлэхэ хэрэг дээрэ сааншадаа хүдэлхэ шийдэхээр энэе абтаа.

Гадна энэ зүблөөндэ шулуу нүүрхэ олзоборилдог промышленностин байгуулагы асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Гүрэнэй талаһаа тэдхэмжэ энэ һалбаридэ тон багаар үгтэжэ, Росси гүрэндэ олзоборилдоһон 1 тонно шулуу нүүрхэнэй түлөө үгэрһэн жэдэ нэгэ америк доллар үгтөө, харин Баруун Европын оронуудта энэ дүншн 30-80 долларто хүрэдэг юм. Энэ зүблөөндэ шулуу нүүрхэ олзоборилдоһондо үгтэхэ урид түсэблэгдэнэ 5,85 миллиард түхэриг 10-12 миллиард хүрэтэр дээшлүүлэгдэхэ гэжэ Е.М.Примаков хэлһэн байна. Тэрэнһэн энэ зүблөөндэ манай делегацие һонирхуулан асуудал гэхэдэ, Сибириин ой модоной промышленностин комплексые хүгжөөжэ хэмжээнүүд болонго. Буряад оройной

модоор баяншые һаа, тэрэнне бэлдэхэлын хэмжээн һүүлэй жэлүүдтэ эрид дооһолоо гэжэ мэдэнэбди. Бэлдэхэдэн модоной өөрын үнэ сэн тон ехэ, тиймэһээ леспром-хозуудай олонхиинь гарзатанхай, хаагдажа эхилһэнэй. Кемерово хотодо үнгэргэгдэнэ зүблөөн дээрэ ой модо олзоборилго тухай һайн дурадхалууд хэлэгдэ. «Ой модон тухай» хуулин проект зүбшэн хэлсэхэдэ, туһатай дурадхалуудын хараада абтаха, ой модо олзоборилгын хэрэгээр зохисотой хэмжээнүүд абтаха гэжэ һанагдаһа.

Энэһэнһээ гадна Сибириэ архийн зүйлүүдэй хамгадахадамал дэлгүүр байгуулаха, тэрэнне үйлэбэрилгэ ба худалдалгы гуримшуулаха асуудал энэе хэлсэгдэ. Акцизай татабаринууд тухай дол түлэб энэе хөөрлөдөнэ байна. Тэрэнһэн гадаадаһаа Кузбассай нислэл хото асарагадаг архийн зүйлүүдһэнэ налог татагадаг арга манай делегацин гэнүүдые һонирхуулаа.

Кемерово хотодо болоһон гол шухала асуудалуудаар туһатай дуй дүршэл сааншада манай шотагта хаалан абтаха байһанинһэ дамжаггүй.

Арадай Хуралай хэлэлэй албан.

Буряад Республикын Президентын Зарлиг

Буряад Республикын Президентын 1998 оной августын 6-най 152-дохи номерой «Бюджетнэ эмхи зургаануудта салын түлэлгы хожомдуулан ушарта страховой жасануудта пени ашахагүй тухай» Зарлигы болуулаха тухай

Буряад Республикын Прокуророй 1998 оной декабриин 17-ной 9/2-98 номерой буруушаалгын үндэһөөр нигэжэ тогтооноб:

1. Буряад Республикын Президентын 1998 оной августын 6-най 152-дохи номерой «Бюджетнэ эмхи зургаануудта салын түлэлгы хожомдуулан ушарта страховой жасануудта пени ашахагүй тухай» Зарлигы болуулаха.

2. Гар табиган үдэрһөө тус Зарлиг хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент Улаан-Удэ хото Правительствоын байшан. 1999 оной январин 11. № 11.

Хайрата басаган, дүү, эхэ ЦЫДЕНОВА Эльвира Эрднеевнагай саг зуура хүндөөр үбшлөөд, наһа бараһан ушараар үсын нүхэдэ дайнай ветеран Эрднй Сергеевич Шагаевта, үндэһэн 1-дхи лицейин интернадай дэргэдэхэ искусствын һургуулийн директор байһан Э.Э.Шагаевада, Е.Г.Манзархановтаһай бусадэ гүнзгы шаналал гануудалаа мэдүүлэбэ.

Хайрата эхэ ЛАПШОВА Эммилия Климентьевнагай наһа бараһан ушараар Буряад Республикын Правительство, Президент, Арадай Хурал, Улаан-Удэ хотын захиргаан Россиин Оборонын министрствын Алс-Дурна зүтхэи Зөсөнтэ Хүсэнуудэй генеральна штабай оперативна бүлэгэй начальник, генерал-полковник В.М.Лапшовто гүнзгы шаналал гануудалаа мэдүүлэбэ.

Дайнай болон ажалай ветеран, эсгэ, үбгэ эсгэ ХАТУНОВ Исаак Будиевичай гштын аюулаһа наһа бараһан ушараар гэртхиндэнэ, хүүдэһэн гүнзгы шаналал гануудалаа дайшаалхы нүхэднй, түрэхиднй, танлануудын мэдүүлэбэ. Январин 27-до үдэрэй 13 саһаа Восточный тосхоной Королевой үйлсэн 2-дохи гэрэй 51-дхи байраһаа хүдөөлүүлэгдэхэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А.А. АНГАРХАЕВ
РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), Е. К. ХАНХАЛАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Б. Ц. СЕМЕНОВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагууды даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, А.А.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, С.Д.БУДАЕВ, А.А.ТАПХАЕВ; Д.Д.АНГАЕВ (ахамад редакторай орлогшо), В.И.ПИНТАЕВ (хэлбэлэй директор).
Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ, Калантариньиниин үйсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.
Газет хэлбэлэй 1 хуудан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хамтын хэлгэ 23.400. Хэблэндэ тушаагдаһан саг 17.00.
"Республиканска типографи" гэнэ АО-до газетэ 3000 хэлгээр хэблэгдэ. Директорын телефон: 21-40-45. Б-0079-дхи номертойгоор бүрихэдэ абтанхай. Заказ № 8477.
Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретарини - 21-50-52, секретарнадай - 21-50-52, таһагууд: экономикын болон политикын - 21-55-97 (даагшань), 21-63-86, соёлой, түүхын болон спортын - 21-60-21 (даагшань), 21-57-63, залуушуудай, оюутандай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрини - 21-54-93 (даагшань), 21-69-58, мэдээсэлэй болон захилай - 21-34-05, рекламн, сонсохой болон коммерческэ ажалай - 21-62-62, 21-67-81, хэлбэлэй - 21-33-61, оператор-корректорүүдэй - 21-61-35, фотокорреспондентүүдэй - 21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67, вахтын - 21-60-91.
Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, шотагай нэрвүүдэй бэшэлгы хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин наһамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.